

A Magyar Egyházzene legutóbbi három számában a zsámbéki, a budafoki és a zugligeti szkolák működéséről és énekes-liturgikus szolgálatukról olvashattunk. Most a csepeliek bemutatkozása következik, akik valóban elmondhatják magukról, hogy egyszerűségük „lelki, kulturális és történelmi gazdagságból forrászik.”

A Csepeli Jézus Szíve-plébánia szkolája

A csepeli Jézus Szíve-templom szkolája 1990 szeptemberében kezdett el dolgozni az akkori plébános, *Sebestyén Imre* atya jelentős támogatásával. Szinte azonnal rendelkezésünkre állt a megfelelő példányszámú Éneklő Egyház és az akkor számunkra elérhető liturgikus öltözet, a Tarczciusz-ruha. 15–18 gyerekből álló 7–15 éves korosztály alkotta a szkolát, amely létszámát tekintve stabilizálódott —úgy látszik Csepel nem képes ennél nagyobb létszámot kiállítani—, de tagjai kb. 5–6 évente cserélődnek, tisztelet a makacsul kitartó 3–4 alapító tagnak.

A vasárnapi 9 órai családi szentmisén éneklünk minden iskolaévben a *Veni Sancte*-től a *Te Deum*-ig, kivéve az adventi és nagybőjti időszakot, amikor a vesperás miatt (praktikus okból) az esti szentmisén szolgálunk. A próbák is a vasárnapi szentmiséhez igazodnak: fél 9-től beéneklés, ill. felkészülés a szentmisére, majd mise után 10–11-ig próba. A nagyobb ünnepekre való felkészülésre általában külön próbákat iktatunk be.

Rendkívül nagy jelentősége van a minden nyáron megtartott szkola-táboroknak, több okból is. Az együtt töltött hét szakmai hasznát sokszor csak évek múlva aratja le az ember, de a csapatépítés, közösségformálás szempontjából szinte naprakész és kézzelfogható a bizonyíték, hogy milyen nagy szüksége van gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt a közösen eltöltött és megélt napok tartalmas, értékekben gazdag, a szürke hétköznapokon messze túlmutató élményeire. Talán nem untatom a kedves olvasót, ha felsorolom az általunk bejárt helyeket, esetleg tippet adva ezzel másoknak is. Itt garantáltan jó „edzőtáborokra” lelnek: Pusztazámor, Balatonyörök, Nógrád, Cserhátszentiván, Péliföldszentkereszt, Szob, Velence, Gyenesdiás, Zsámbék.

A repertoár folyamatosan bővült, ahogy a gyerekek teherbírókézsége és technikai képessége lehetővé tette. A könnyű magyar ordinárium *Gloriája* pl. hosszú évek alatt érlelődött olyanná, amit már szakmailag is vállalni lehet. Így állunk természetesen szinte minden tétellel, hisz a heti egyszer egyórás próba éppen csak a szinten tartáshoz elegendő. Viszont a nyári táborok intenzív, napi 4–5 órás próbáinak, a reggeli és esti zsolozsmának köszönhetően, és persze az idő múlásának jótékony, érlelő hatására megszülettek a kívánt eredmények: tíz év munkájának gyümölcse így egy igen gazdag gregorián anyag, megtűzdelve egy-egy könnyű többszólamú tétellel.

A tételek jelentős részét, amit az Éneklő Egyházon és a Szendrei—Dobszay—Rajeczky-féle Magyar Gregoriánumon kívül megtanultunk, mind a Schola Hungaricában eltöltött korábbi tíz évnek, a Dobszay László és Szendrei Janka

által vezetett és irányított együttesnek köszönhetem. Köszönet és hála mindkettőjüknek érte, a Jó Isten áldása kísérje további tanító és kutató munkájukat!

Nos hát, miket énekelünk rendszeresen Csepelen? A Missa de Angelis és a Missa de Beata viszonylag rendszeresen énekelt ordinárium a már fent említett kis magyar ordinárium mellett. Öt évvel ezelőtt tanultuk és mutattuk be a Ludus Danielist. Továbbá olyan nagy tételeket is éneklünk, mint a nagycsütörtöki „Ante diem festum” és a nagypénteki „Dum Fabricator” antifóna; a teljes nagyszombati és húsvétvasárnapi anyag a tűzszenteléstől a „Pax vobis ego sum” monumentális hangzású ötszólamú tételéig évről-évre visszatérő anyag. Öröm hallgatni, ahogy a gyerekek az egyre izgatottabb várakozás után egyre érettebben s nagy magabiztossággal éneklük ezeket. Sorolhatnám még tovább a magyar szentek (Szent István, Szent László és Szent Erzsébet) antifónáit, a halotti officiumot, stb...

Az ismertető vége felé feltétlenül meg kell említenem *Kovács György* barátom nevét, aki szinte a kezdetektől aktív és lelkes segítője és támogatója a szkolának, sőt egyházzenei és liturgikus ismeretei jóvoltából nélkülözhetetlen munkatársakká váltunk. Egyébként nem kell Őt bemutatni, hisz sokan jól ismerik ügyszerető, kedves kollégánkat, akivel ha másképpen nem is, de levél útján biztosan találkozott már a kedves Olvasó, hisz ő látja el a szkolák közti központi levelező szolgálatot sok egyéb más szervezői feladat mellett.

Végül köszönettel tartozom jelenlegi plébánosunknak, *Simon Péter* atyának is mindazért a lelki, szellemi és anyagi támogatásáért, ami nélkül működésképtelenek lennénk. Befejezésül azt kívánom minden szkolavezetőnek és szkolatagnak, hogy kapjanak annyi lelki örömet és gyarapodást e munka által, mint én az elmúlt tíz év alatt!

Várföldi László

Az örmény liturgikus hagyomány története és magyarországi jelene

I. Az örmény szertartásrend és kialakulása

Amikor Balogh Piusz premontrei szerzetessel beszélgetve felmerült annak gondolata, hogy a Katolikus Kántorlapok hasábjain megjelenjék egy, az örmény liturgikus hagyományról, illetve egyházzenéről szóló írás, mindketten az „örmény liturgiáról” beszélünk. Hogy az alcímben mégsem ez, hanem „örmény szertartásrend” szerepel, annak az az oka, hogy a cikk megírásán gondolkodván arra a felismerésre jutottam, hogy e szóhasználat fogalmilag nem egészen pontos, s ezért félreérthető lehet.

Liturgia ugyanis egy van: Jézus Krisztus húsvéti áldozati misztériumának számunkra az Eucharishtiában megjelenülő valósága, melyben az Egyház mint ünneplő (leiturgosz) közösség alázatos szívvel engedelmeskedik az Úr parancsának: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” A különböző (latin,